

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Vasaris - February 9, 1966

Nr. 16

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIUKSEMBURGO KOMPROMISAS

VAKARŲ EUROPOS BENDROSIOS RINKOS DALYVIAI SUSITARĖ VIEŠAI KONSTATUOTI SAVO NUOMONIŲ SKIRTUMUS, BET KARTU SUSĖSTI PRIE BENDRO STALO, KAD SUTARUS DĖL TO KAS VISIEMS BŪTŲ NAUDINGA. — ŠVEICARŲ, PRANCŪZŲ, BRITŲ IR VOKIEČIŲ NUOMONĖS APIE TAI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Sausio paskutinėmis dienomis Liuksemburge buvo pasiektas kompromisas, kuris toliau leidžia veikti Europos Bendrajai Rinkai. Susitarimo esmė, atrodo, glūdi tame, kad visos sutartys, vedančios į glaudesnės Vakarų Europos ūkinės bendruomenės sudarymą ir toliau lieka neatšauktos, tačiau praktiškai jos kol kas nebuvo vykdomos.

Šveicarų Neue Zuercher Zeitung susitarimą taip komentavo: "Liuksemburge nutarta viešai konstatuoti nuomonių skirtumą apie principinį daugumos nutarimų klausimą ir pereiti prie kitų dienotvarkės punktų. Alternatyva šiuo atveju būtų krizės pratęsimas. Kad to išvengus buvo sumokėta kaina, kuri buvo nemaloni, nes viešai konstatavo principinį nuomonių skirtumą, tačiau niekam nebuvo perdidelė."

Čia reikia atsiminti, kad 5-kių tos bendruomenės narių -- V. Vokietijos, Belgijos, Olandijos ir Vokietijos, Belgijos, Olandijos ir Vokietijos, Italijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo nuomone, sutarčių raidė ir dviasia veda prie bendrųjų bendruomenės organų sustiprinimo atskirų valstybių suverenumo sąskaiton, leidžiant tam tikrus sprendimus padaryti nebūtinai visais balsais, bet tik dauguma, tuo tarpu de Gaulle užsispyrė tokią eigą į didesnę vienybę sustabdyti. Konstatavus tą nesutikimą, nutarta toliau spręsti bėgamus klausimus. Konservatyvus paryžiškis Le Figaro dėl to, rašė:

"Prancūzija vėl užims savo vietą Briuselyje (Bendrosios Rinkos vykdomoje komisijoje) ir po 7 mėnesių pertraukos Bendrosios Rinkos mechanizmas vėl pradės veikti. Ir tai yra visa Liuksemburgo konferencijos išdava. Šita išdava nėra susilpninta nuomonių skirtumų konstatavimu. Galima net sakyti, kad noras išgelbėti Bendrąją Rinką pasireiškė taip stipriai, kad tik per jį galutinai padarytas tas susitarimas. Nebuvo nei nugalėtojo, nei nugalėto."

Tuo tarpu kai de Gaulle šalininkai gali aiškinti, kad kompromisas yra jų laimėjimas, glaudesnio Europos bendradarbiavimo šalininkams palieka viltis, kad, vyriausybei Prancūzijoje kada nors pasikeitus, Europa vėl galės eiti prie glaudesnės vienybės ir supranacionalinių įstaigų kompetencijos padidimo, kas numatyta Romos sutartyje.

Idomu, kad tokia dalykų eiga patiko britams, kurie vis dar svajoja apie jų valstybės įsijungimą į Bendrąją Rinką. Londoniškis The Times samprotauja:

"Pristopinimas supranacionalistinių pastangų, prie ko privedė Liuksemburgo konferencija, daro Bendrąją Rinką britams daugiau priimtina."

Tačiau Europos vienybės siekimas patyrė smūgį ir (Briuselio) komisija gavo įspėjimų, kuris ją pralaužs. Tačiau galutinas Liuksemburgo kompromiso įvertinimas bus galimas tik jį pasekusios praktikos šviesoje. Visi dalyviai patyrė, kad neapsimoka nesiskaityti su kitų interesais."

Kitas laikraštis The Guardian siūlo susidariusią progą išnaudoti "naujam britų priėmimo į tą Rinką prašymo paruošimui, ir jį, laikui pribrendus, įteikti." laikui pribrendus, įteikti."

Tuo tarpu Vokietijoje ginčijamasi dėl to, kas daugiau iš to kompromiso laimėjo. Į teigimą, kad šiaip ar taip principas buvo išlaikytas, atkertama, kad de Gaulle septynių mėnesių atsisakydamas dalyvauti Briuselio komisijoje faktiškai sulaužė visus susitarimus. Ir dabar de Gaulle kalbės apie žemės ūkio gaminių kainas, kas yra Prancūzijai labai svarbu, tačiau dar nežinia ar jis norės tartis kitais klausimais, kurie yra svarbūs kitiems nariams.

Frankfurter Neue Presse nurodo, kad tolimesnė Bendrosios Rinkos ateitis priklausys nuo prancūzų-vokiečių santykių susiklostymo. Čia daug kas priklausys nuo šios savaitės pradžioje kanclerio Erhardo apsilankymo Paryžiuje pasekų.

"ATJAUNINO"
STELMUŽĖS
ĄŽUOLA...

STELMUŽĖS ĄŽUOLAS (Lietuvos rytuose, Zarasų apskr.), kuris spėjama esąs apie trylikos šimtų metų, apie 60 pėdų aukščio ir 26 pėdų apimties, tų apylinkių turistų atrakcija, kurį laiką sirgo "senatvės ligimis". Dabar esąs restauruotas ir, manoma, išgyvens dar keletą šimtmečių. (ELTA)

Vilniaus katedra Gedimino kalno papėdėje, kurią bolševikai atėmė iš katalikų ir pavertė dailės darbų muziejumi, nuo stogo pašalindami visas šventųjų statulas.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Vasario 16-sios žodis

Visos tautos turi neatimamą teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Amžiai liudija lietuvių tautos ištikimybę šiai laisvės teisei. Kovoje dėl jos susikūrė istorinė Lietuvos valstybė. Kovoje dėl šios teisės tūkstantis devyni šimtai aštuonioliktai metais gimė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas.

Švenčiame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo keturiasdešimt aštuntąsias metines. Tai tautos laisvės troškimo didžiojo laimėjimo sukaktis. Šis laimėjimas sudarė sąlygas lietuvių tautai išlikti ir jos kūrybiniam ge-

nijui reikštis. Šio laimėjimo sukaktis vis iš naujo apkaltina Sovietų Rusiją tarptautiniu nusikaltimu tautų apsisprendimui, laisvei, taikai ir savo įsipareigojimams. Ji kasmet atnauja reikalavimą, kad Sovietų Rusija atitrauktų iš Lietuvos savo karines, administracines ir partines jėgas. Ji skelbia visam pasauliui lietuvių tautą apsisprendusią už nepriklausomybę. Ji reikalauja žmonijos sąžinės, kad pasmerktų sovietinę agresiją prieš Lietuvą ir jos neteisėtą prievartinį įjungimą į Sovietų Sąjungą. Todėl okupantas persekioja bet kurį šios sukakties minėjimą Lietuvoje.

Darbininkų ir tarnautojų išnaudojimu, ūkiniu ir kolchozinu skurdu, kultūrininkų prievartavimu, tikėjimo persekiojimu, viso tautos gyvenimo sovietinimu bei rusinimu okupantas siekia sužlugdyti Lietuvos nepriklausomybės mintį ir patį tautos savitumą. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį pavergtasis lietuvis gali prisiminti tik savo mintyse ir širdy.

Užtat laisvieji lietuviai, ypač šiais -- Jaunimo Metais, visame pasaulyje Vasario Šešioliktosios sukaktį stengiasi juo įspūdingiau atžymėti viešais susirinkimais, savo tautinės kultūros demonstracijomis ir laisvės kovos ryžto stiprinimu.

Nors šiuo metu pasaulio dėmesys daugiau yra atkreiptas į Azijos ir Afrikos žemynus, bet ir Lietuvos laisvės byla nėra pamiršta. Tūkstantis devyni šimtai šešiasdešimt penktais metais Amerikos Atstovų Rūmai priėmė

specialų nutarimą, kad Lietuvos byla būtų iškelta Jungtinės Tautos; Amerikos Kongreso Komisija susidomėjo Lietuvos padėtimi ir pravedė specialų jos ištyrimą; daugelis Amerikos senatorių ir kongresmanų Lietuvos bylą priminė Amerikos vyriausybei ir visuomenei; laisvieji lietuviai -- patys ir drauge su kitų sovietų pavergtų tautų atstovais -- Lietuvos laisvės reikalą kėlė Jungtinėse Tautos, Europos Taryboje ir kitose tarptautinėse institucijose.

Vasario Šešioliktosios aktas, išsklaidęs ilgai trukusias lietuvių tautos laisvės sutemas ir gražinęs Lietuvai valstybinę nepriklausomybę, yra reikšminga atrama kovoje dabartinei sovietinei okupacijai pašalinti. Jis tebegalioja. Laisvasis pasaulis nepripažino ir nepripažįsta jo panaikinimo ir Lietuvos į Sovietų Sąjungą įjungimo.

Vasario Šešioliktosios aktas, laisvės kankinių ir kovotojų kraują nuskaidrintas, įkvepia laisvuosius ir pavergtuosius lietuvius siekti laisvės savajai tautai, laisvės asmeniui, laisvės gyvenimui, laisvės kūrybai.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo keturiasdešimt aštuntųjų metų progą sveikina visus lietuvius -- pavergtuosius ir laisvuosius -- ir pareiškia nesvyruojantį tikėjimą teisingumo ir laisvės pergale prieš pikto jėgas, sykiu užtikrindamas, tiek Lietuvos laisvės draugus, tiek jos priešus, kad jokia jėga negali sulaukyti kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Pasiruošimai Dirvos 50 m. minėjimui

Praėjusį sekmadienį Dirvos patalpoje įvyko Vilties valdybos ir Dirvos redaktorių posėdis. Jame buvo aptartas Dirvos 50-ties metų sukakties minėjimui pasiruošimas. Kaip žinoma, sukakties minėjimo iškilmės bus š. m. gegužės 7 d. Clevelande. Posėdyje numatyta minėjimo programa ir pasiskirstyta darbais jai vykdyti.

ORGANIZUOJA LIETUVIŲ TAIKOS TARNYBĄ

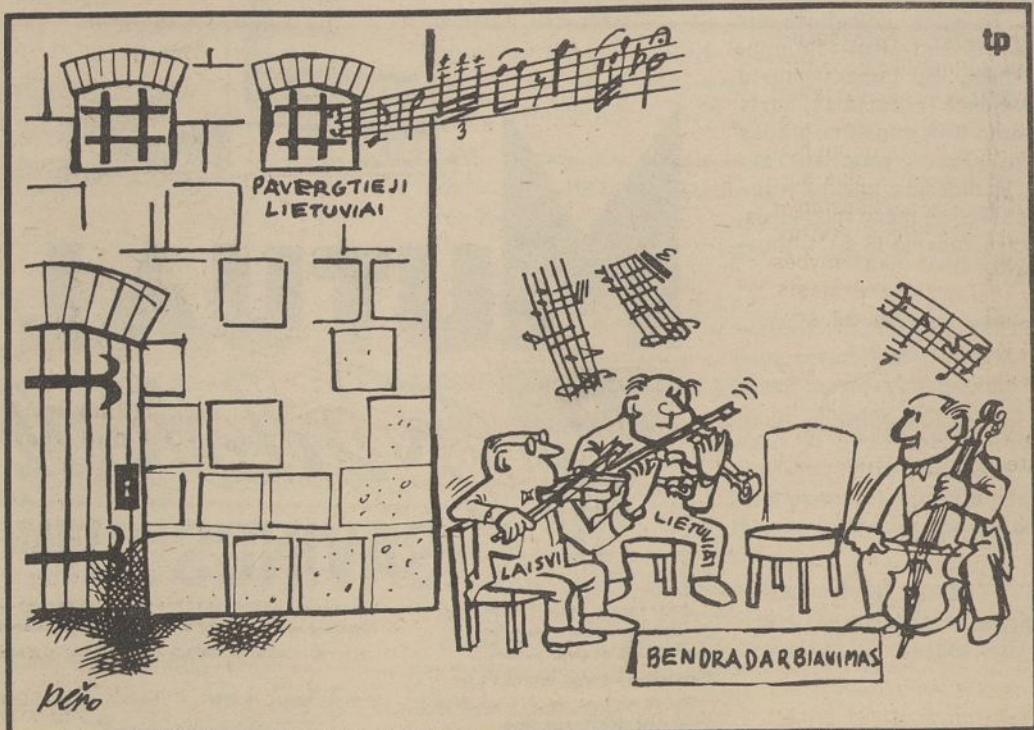
Tėvų Jėzuitų vadovybės įgaliotas, Tėvas Gintautas Sabataitis, S.J., sausio 26 d. buvo nuvykęs į Washingtoną ir tarėsi su Peace Corps vadovybe lietuvių "Taikos tarnybos" klausimu. Senatoriui Dirksen tarpininkaujant, Tėvas Sabataitis kalbėjo su Peace Corps vadovybe apie lietuviškos "Taikos Tarnybos" įkūrimą, kuri rūpintųsi užsienyje, ypačiai Pietų Amerikoje, esančiais lietuviais. Amerikos Peace Corps vadovybė pavadino šią mintį įdomią ir originalia ir pažadėjo įjungti lietuvių "Taikos Tarnybos" narius į savo paruošimo ir apmokymo programą. Pati lietuvių jaunimo "Taikos Tarnybos" mintis buvo jau prieš du metus Tėvų Jėzuitų iškelta ir rado daug susidomėjimo lietuvių studentų tarpe. Lietuvių jaunimo "Taikos Tarnyba" padėtų užsienyje esantiems lietuviams, panašiai kaip Peace Corps nariai tarnauja du metus artimo gerovei neišsivysčiusiuose kraštuose. Ypatingas dėmesys būtų kreipiamas į lietuvių gyvenančius Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

Peace Corps vadovybė šią vasarą praves trijų mėnesių apmokymo kursą apie Braziliją. Be intensyvių kalbos, papročių, bei kultūros kursų, bus Brazilijai taikoma speciali programa "Urban Community Development". Kurie norėtų prisidėti prie lietuvių "Taikos Tarnybos" suorganizavimo arba norėtų vieneriems ar dvejiems metams vykti darbuoti į Braziliją, gali kreiptis šiuo adresu: Tėvai Jėzuitai, "Taikos Tarnyba", 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636, Telef. REpublic 7-8400.

NAUJAS ĮSPĖJIMAS

• Artėjant Lietuvos nepriklausomą jį gyvenimą primenančiai vasario šešioliktajai, Maskva vėl įsakmiai perspėjo lietuvių rūpintis ne savaisiais, o visos imperijos interesais. Nepasinaudojo Maskva nei savo vietininkų Lietuvoj tarpininkavimu: perspėjimą paskelbė Pravda Maskvoj. Vilniuje Tiesa tik skubiai tą Maskvos įspėjimą išvertė ir skubiai -- rytojaus dieną -- atspausdino: skaitykite ir vykdykite.

Perspėjimo esmė -- "griežtai laikytis visų pirma bendravaltystinių interesų, kovoti prieš bet kokius vietininkiškumo ir nacionalinio ribotumo pasireiškimus". Nes, sako, "Leninas įsivaizdavo tarybinę ekonomiką vieningą, laikė reikalinga užtikrinti jos vienybę visos šalies mastu"... Atskirų respublikų interesais pasirūpintią TSRS (t. y., imperijiniai) ministerijos ir planavimo organai"... (ELTA)

Be žodžių...

PASTABOS IR NUOMONĖS

ABSTRAKTĄ NEBŪTINAI SUPRASK, BET PRIE JO PRIPRASK

ALGIRDAS BUDRECKAS, Chicago.

Dailininkų skaičius auga, kaip grybai po lietaus. Kiekvienas iš jų neatsilieka vienas nuo kito, kiekvieno svajonė kuo greičiau pasireikšti visuomenėje, suruošti parodą ir kuo daugiausiai įsitūlyti ir parduoti paveikslų. Džiugu ir malonu, kad ir tokiu būdu stengiamasi išjudinti ir pagyventi mūsų lietuvišką gyvenimą. Tik gaila, kad nedaug jų savo darbais remiasi mūsų tautos bei tėvynės motyvais.

Per meną siekiama grožio. Dailininkas per savo kūrinius atskleidžia žmogui -- žiūrovui, kiek galima daugiau prasmingus buities aspektus, kurie intuityviai atpažinti kūriny suteikia grožinę arba estetiinę emociją. Nemaža iš mūsų dailininkų turi priaišę daugybę paveikslų, kurie ne tik esmės, formos, bet ir pavadinimo dar neturi. (Forma yra kūrinio esmė, grožio pradai.) Paklausti, kodėl taip daro -- paaiš, beveik be išimties teigia, kad tai yra jų dvasinio išsilieimo ir iliuzijos kūrybos rezultatai, prisidengdami abstrakcijos skraiste. Atsirado menininkų, kurie garsus bando pertiekti per ekspresionistinę ir semi-abstraktinę meną ir tai daro tik dėl to, kad mažiau įgudusiems ir patyrusiems mene būtų lengviau surasti kūrinio formų, patraukiančių jų dėmesį.

Tai netiesa, nes viso to nutapyti negalima. Mūsų akys nėra dar tokios tobulos, kad matytų garsą. Gal kada nors ir patobulės, bet tai parodys ateitis. Kurkite, bet nereikalaukite tylios kontempliacijos iš meno stebėtojų ir neužmirškite, kad menas ir jo formos gimsta žmogui ir turi baigtis toje protingoje būtybėje.

Šiandien ne vienas jų teigia, kad abstraktas yra šių laikų menas ir niekas jo nesumaikins. O visi, kurie to neįvertina, yra neišmanėliai, nepriauję prie esamos kultūros ir nieko nesupranta. Ne vienas iš tos srities

tapytojas bando įtikinti, kad tai didis menas ir net maldaudami prašo, kad jei negalima suprasti, tai nors prašo prie jo priprasti. Visokie "izmu" pašytojai aiškina, kad žiūrovai jų sukurtų kūrinių nesupranta. Kad abstraktus menas yra šių laikų menas, tai netiesa, nes meno pradžia yra susijusi su abstrakcija, su simboliu, tad yra suprantama, kad tai nėra naujas menas ir naujų kelių ieškojimas ar atradimas, bet žinomas nuo amžių ir buvo vartojamas net urvinių žmonių laikais. XX -- amžiaus kultūroje ir civilizacijoje gyvenam didžiulius laimėjimus, bet negalim tuo pasigirti meno srityje, ir drįstu teigti, kad gyvenam atžanga ir grįžtam į primityvų meną -- urvinių žmogaus laikų meną. Tai tikras dekadensio laikotarpis. Ivaizdus bytnikai atrodo, kaip iš akmens amžiaus žmonės ir jų gėrbėjai bei pasekėjai, tai valstybių ir tautų nelaimė ir problema, kurie yra kaip tik ty visų "izmu", urvinių laikų žmogaus meno garvintojai ir pasekėjai. Tikras menas -- tapyba yra grožio ir tiesos išdava, o nesant tiems atributams, toks menas anksčiau ar vėliau yra pasmerktas mirčiai.

Parodos dalyviai tikisi ko nors daugiau iš dailininko. Menininkas neprivalo apvilti žiūrovų, parodoje išstatyti paveikslai turi įtikinti, kad jie yra meniškai, o ne dilektanto ar nemokšos darbai. Dailininkai su tuo dažnai nenori sutikti, bet gi žiūrovai yra kviečiamas į parodą, ne tam kad tik pasisidūrėti, bet ir tam, kad menininką įvertinti, jo kūrinius suprasti, juos pamilti ir net nuosavybėn įsigyti. Vargas tokiame dailininkui, apie kurį rašys, kad ir didžiausio "izmo" meno žinovas ir parašys geriausią recenziją ir dėd lauro vainiką jam ant galvos, bet visuomenės daugumos nebus suprastas ir pripažintas, nes abstraktas buvo jau naudo-

jamas gilioj senovėje, kaip primityvių žmonių menas.

Jeigu tikrasis menas, arba kaip "istai" vadina "fotografinis menas", būtų jau toks pasenęs ir bevertis, tai Vatikanas nebūtų dėjęs didelių pastangų Michelangelo Pietą transportuoti per marias, kad žmonės galėtų nors trumpam turėti sielos šventę. Ir šiandien

ARIZONOS LIETUVIAI

Manau, daugelis mūsų įdomiausi Arizona ir jos saulėta, gražia gamta, ypatingai užėjus šaltam orui. Sergantiems nosies, ausų, bronchitų, artritų, egzema ir kitom sąnarių ir plaučių ligomis tai ypatingai svarbu.

Anksčiau ne kartą galvojau apie Arizonos šiltą ir sausą orą, bet manydamas, kad Mexico pasienio dykumos, kaitros ir svetimos vietos vargiai ką patrauks. Neturėdamas ramybės dėl ligų, ryžiausi nuvykti ir įsitikinti pats. Sėdęs Newarke į lėktuvą, už 5½ val. jau buvau Arizonos sostinės Phoenix aerodrome.

Miestas didelis, labai švarus, apie 600,000 gyv. Dauguma namų nauji, moderniškai, ypač miesto centras labai gražiai atrodo, nes didingi pastatai 10-30 aukštų, įdomios architektūros skiriasi nuo kitų didmiesčių. Rezidenciniai kvartalai atrodo kurortiškai, daugiausia vieno aukšto. Gatvės palmėmis, kitos apynų, citrinų vaismedžiais ir holeanromis nusodintos.

Apsistojau pas lietuvių Rimševičius jų jaukiame 18 butų motely "Barbora Mo-

milijonai aplankę parodą, paklausti kas jiems didžiausią įspūdį padarė, beveik drįsčiau teigti, kad iš jų visų atsakymas būtų "Pieta".

Kai po didelių prašymų Prancūzijos vyriausybė padarė malonę ir atvežė "Mona Lizą", tai ilgiausios žmonių eilės slinko pro paveikslą, kad nors trumpu žvilgsniu pasigrožėti ta Leonardo da Vinci besišypsanti ponios "Fotografija" -- tuo tarpu prie kleckų-brukšnių ir senų skardinių "simfonijų" eilių nematome.

Tikras menas nemiršta kaip žmonės, tai byloja praeitis ir jos istorija. Tad menas, kuris atstovauja groži ir tiesą, tikrai liks gyvas per amžius.

tel", 2148 W. Buckeye Rd. Malonūs šeimininkai viską paaiškino, automobiliu pavažinėjo po miestą ir apylinkę. Kambarys su pilnai įrengta virtuve, šaldytuvu, maudyne, televizija, radijo ir oro šildymo-šaldymo. Gyveni sau kaip namie ir labai prieinama kaina.

Teko parke susitikti keliolika lietuvių, išsikalbėjome, kad lietuviai turi čia klubą, pirkto sklypą ir statys namus su sale. Yra ir lietuvių bendruomenės skyrius, trūksta tik SLA kuopos...

Šiuo metu temperatūra 60-70 laipsnių. Saulėta ir ramu, apelsinai, citrinos, primokę kabo ant medžių, gėlės žydi. Maisto kainos kiek žemesnės, o vaisių ir daržovių per pusę.

Teko išsikalbėti su atvykusiais daugumoj iš Chicago, Detroito, Kanados ir iš kitur, kai kurie jau po 5-7 žiemas čia praleidžia, o dauguma apsigyvena ir turi nuosavus namus. Pav. Labaniauskienė iš Kanados, kuriai egzema sugadino veidą ir rankas, gydymas nepadarė, o čia po 3-jų metų ji atrodo jaunutė, nei žymės nebėra egzemos, nusipirko namus ir gyvena patenkinta.

Žodžiu, poilsiui ir pataisymui sveikatos tinkamiausia vieta Phoenix Arizona. J. K. Newarkietis

KANADOS LIETUVIAI

* SUNKIAI SUSIRGO Hamiltono LSK Kovas pirm. Kazys Stanaitis. Nebaigusi atostogų iš Arizonos skubiai atskrido žmona, o iš Vokietijos dukra Nijolė. Tik prieš du mėnesius jis palaidojo savo brolių Pattersons, N. J. a. a. Stasį.

* KANADOS LIETUVIŲ STUDENTŲ suvažiavimas įvyko Toronte. Ta proga buvo aptarti Kanados studentų reikalai, nutariant įsteigti atskirą Kanados Lietuvių Studentų S-ą. Laikinai eiti centro valdybos pareigas paėmė Montrealis: pirm. R. Navikėnas, vicepirm. A. Lukoševičiūtė, sekr. S. Baršauskas, išd. A. Keturka.

* LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKURIMO minėjimai visose Kanados kolonijose numatomi atšvęsti labai iškilmingai. Džiugu, kad organizatorių eilės įsijungė ir jaunimas, kuris su Vasario 16 d. minėjimu pradės rinkti parašus JT peticijai. Taip pat, prie didesnių miestų rotušių bus iškeltos mūsų trispalvės, pakeičiant Vasario 16 d. "Lithuanian Day".

* PUKIAI PAVYKO Hamiltono McMaster U-te lietuvių studentų surengtas vakaras. Susirinko beveik 200 studentų ir 10 U-to profesorių, kurie po pasikaitos ir meninės dalies, ypatingą dėmsį atkreipė į lietuvių tautodailės parodą.

* MONTREALYJE vykusioje dailininkų parodoje dalyvavo lietuviai R. Buškauskas ir O. Šablauskienė.

* PRISIKELIMO PARAPIJA Toronte pereiniais metais turėjo

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

KAS GALEJO PAMANYT, kad B. K. Balušio prieš keliolika metų kažkurioj stovykloj tartas dosnus komplimentas -- pabėgėlių pavadinimas Lietuvos ambasadoriais -- kris tokion derlingon dirvon, ir kad tokia daugybė mūsų tautiečių taip raižikai supras tą ambasadoriaus titulą ir taip giliai jį įsikals į galvas! Apsidairai dabar, -- ogi kone kas antras trečias ne tik save, -- ir kitus belaukęs Lietuvos ambasadoriais, ir tai ne perkeltine, o pačia oficialiausia to titulo prasme! Su visa reikšme ir kompetencija! Viešpatauja ambasadorystės kompleksas.

Kur? Kaip? -- Ogi štai, toli niešikant, Gustaitis tik šaipos: "Mes jiems Galvą Gediminą, o jiems mums -- Kubilių". Bet ambasadorystės kompleksą apšėsti anonimai be juokų gylto šaukia, esą -- žiūrėkit, Galva, Proclta, Kreivėnas ir dar kažkins derybas veda su komunistų valdžios agentu, atseit, su tuo pačiu Kubiliu! sutartis rašo dėl mainų, gal net dėl satelitinio statuso! Lietuvos nepriklausomybę parduoda!

Argi ne kompleksas, ne haliucinacija -- vaizduotis, kad kas nors iš Marquet Parko ar Cicero su pirmu pastaikiusiu turistu ar paskaitininku gali kokias derybas vesti, valstybės priklausomybę ar nepriklausomybę pirkti ir parduoti? Juk net, sakysim, Daužvardžio ar Kajecko tokios "derybos" neturėtų jokios reikšmės, tai kaip jau čia dabar už Lietuvą ką nors nupirks ar parduos Kreivėnas? Perdaug ambasadoriškos kompetencijos prikergeta.

Ir aukštajam Clevelando susirinkime būta ambasadorystės komplekso. Aplinkybių aiškinimuose sako: "O laisvųjų lietuvių bendravimas su vadinamos 'LTSR' pareigūnais, įstaigomis ar organizacijomis būtų tolygus Lietuvos Respublikos tęstinumo ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimo atsisakymui"...

Argi? Nuo kurio gi meto Lietuvos Respublikos teisinio egzistavimo pripažinimas (įjungimo nepripažinimas) pereiną nuo "laisvųjų lietuvių"?

Amerikos vyriausybės, kitų vyriausybių nepripažinimas -- štai kas svarbu. Ir tik jų, o ne laisvųjų lietuvių valioj yra tą įjungimo, inkorporacijos, okupacijos, ar kaip tą bevardintum, nepripažinimą palaikyti, ar nuo jo atsisakyti.

Amerikos vyriausybė pripažįsta ne tik Lietuvos valstybės idėją, o pripažįsta, pavyzdžiui, ir Lietuvos pilietybę. Tuo tarpu bene 99% "ambasadorių" jos jau yra atsisakę. O betgi tai neturi reikšmės Amerikos vyriausybės pažiūrai į Lietuvos pilietybę: tebeprapažįsta.

Amerikos piliečio apsilankymas Lietuvoj, ar kitur, santykiavimas su tenyščiais pareigūnais ar įstaigomis jokių atvejų neišreiškia Amerikos vyriausybės nei pripažinimo, nei nepripažinimo tų įstaigų ar apskritai Lietuvos teisinės padėties. Toki santykiavimai ne tik nėra "tolygūs nepripažinimo atsisakymui", bet, iš tikrųjų, neturi nieko bendra su tuo atsisakymu ar neatsakymu. Teisiškai nėra skirtumo, ar bendrauja betkuris Amerikos pilietis nelietuvis, ar "laisvas lietuvis". Kaip nėra "tolygus nepripažinimo atsisakymui" Mizaros lankymasis ar bendravimai Vilniuj, taip nėra ir kitų, net jeigu tai būtų, pavyzdžiui, Grigaitis ar Bačiūnas. O argi būtų "tolygu atsisakymui", jei, sakysim, Vliko pirmininkas susitiktų ir kaip nors "pabendrautų" net ir su Sniečkom? Arba, eikim toliau -- su Gromyko! Vistiek tai būtų tik privačios reikšmės bendravimas be jokios oficialios reikšmės.

Kas kita -- tokių bendravimų reikšmė vykstančios kovos taktikoje. Čia jau gali būti didelės reikšmės, bet ne tiek dėl to kas su kuo bendrauja, kiek kaip bendrauja ir ar tą bendravimą sugeba savam, o ne priešingos šalies interesui išnaudoti.

171,655 dol. pajamų ir 164,628 dol. išlaidų.

* MONTREALYJE mirė ankstyvesnės kartos ateivė Ona Martin, o Toronte 4 m. amž. M. D. Muellerių sūnus Mykolas ir Marija Makarevičienė.

* TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ metinis spaudos balius puikiai pavyko. Montrealio Nepriklausoma Lietuva spaudos balių rengia vasario 19 d. naujai pastatytą Vytauto klubo salėje.

* KAUKIŲ BALIUS Hamiltone šiemet yra rengiamas tautinių šokių grupės. Gyvataras vasario 19 d. į Jaunimo Centro salę kviečia visus Hamiltono ir ap. lietuvius.

K. B.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

● Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinės dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta viena diena.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowicz, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Ugnimi virinto skonis... štai, kas jame

ir jums, ir jums, ir jums, ir jums.

Stroh's

UGNIM VIRINTO SKONIS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Į TALKĄ, SIEKIANČI DIDELIO TIKSLO

Praeitais 1965 metais lietuviškos veiklos baruose jautėsi didėnis įtempimas, gyvumas ir jautrus visos lietuvių visuomenės reagavimas į mūsų įvairių komitetų bei organizacijų vadovų kvietimą vienu ar kitu būdu talkinti jų siekių įgyvendinime.

Tas tautinis gyvumas pasireiškė greičiausiai dėl to, kad Lietuvos okupantas garsiai šūkaudamas šventė 25 metų mūsų tautos pavergimo sukaktį.

Lietuvos laisvės atstatymo klausimai buvo ir tebėra gyvai diskutuojami organizacijų vadovybėse ir visoje lietuviškoje visuomenėje. Tiems klausimams kelti ir garsinti svetimųjų tarpe lapkričio 13-tos dienos manifestacijos rengėjai, vizituodami įvairių valstybių atstovus Jungtinėje Tautos ir daug susidūrę su svetimųjų spauda pajuto didelę stoką informacinės literatūros apie Lietuvą anglų kalba.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, kaip ne kartą buvo jau skelbęs, savo remtinių darbų eilėje kaip tik yra užsimojęs išleisti vieną iš taip reikalingų informacinių anglų kalba leidinių.

Šiam pradėtam tikslui įgyvendinti LNF ir toliau telkia lėšas. Vasario 16 dienos programa LNF sveikina visus LNF komitetus, Atstovybes ir pavienius Atstovus, gyvenančius įvairiuose JAV ir kituose kraštuose, reiškia nuoširdžią padėką už praeitų metų pastangas ir kviečia toliau talkinti šio didžio tikslo siekiant.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba

NEI JAUSMŲ, NEI PROTO

Ašį Vytautui Meškauskui, kad jis Dirvos skaitytojams priminė nedidelį mano straipsniuką Metmenyse, parašytą jau daugiau negu prieš trejus metus. Retai kuriam rašančiam tokia laimė nusišyps. Daugumos net ir vadinamų kolumnistų straipsniai išlieka ne ilgiau negu ligi sekančio numerio pasirodymo.

V. Meškauskas savo straipsnį (Dirva, 1966 m. vas. 2 d.) pavadinęs "Tarp jausmų ir proto", mane ir kolegą Greimą įtrikiodamas į jausmų rubriką, save -- į proto. Sutinku, kad V. M. viską racionaliai, beveik ciniškai, sprendžia. Juk neseniai (sausio 19 d.) jis toje pačioje Dirvoje prisipažino, kad pirmiausia ką bolševikinė okupacija padarė, tai sugriovė jo karjerą.

Be abejo, nėra ko ir norėti, kad V. Meškauskas suprastų tokio jausmo žmogaus, koks buvo J. Tumas-Vaižgantas, raginimą mylėti savo žemę slieko širdimi. Vargu jam pakliui ir su tokio proto žmogui, koks buvo Vincas Kudirkas, kuris smerkė tuos, kurie tik dėl garsaus valgio šaukšto (karjeros) tegyvena.

Vincas Trumpa

AR NE PERDAUG IŠLEPOM?

K. S. Karpus savo laiške, kuris tilpo 8 m. Dirvos 12 numeryje, nusiskundžia lietuviška visuomenė, arba teisingiau, naujais ateiviais, kurie nemėgsta ir tiesiog vengia kalbėtojų-paskaitininkų mūsų susirinkimuose, minėjimuose, pobūviuose. Dirvos redakcija pastebi, kad lazda turi du galus, atseit būna ir menkų kalbėtojų, kurie kartais savo kalboj net neranda sūlo galo.

Man atrodo, kad gal pravartu būtų paieškoti priežasčių, kodėl daug kas nenori klausytis prakalbų ar paskaitų. Tiesa, mes savo tarpe kaip ir nesurime Ciceronų, bet kad mūsų susirinkimuose ir kitur būtų tik menkavertės, ištestos ir tuščios kalbos -- jau perdrąsu tvirtinti. Būna gerų, rimtų ir aktualių paskaitų. Tik

gal daug kas nemoka ar nenori tai įvertinti. Bet turbūt pirmiausia -- nusistatymas prieš kalbėtojus išplaukia iš to, kad daugelis iš mūsų nori vertinti tai, kas sava, nenori pripažinti saviškiam jokie autoriteto, iš anksto susidarydami nuomonę "ką jis ar ji gali gero pasakyti".

Antra -- gyvendami šiame kontinente -- išlepom, pamėgom lengvą pramogą, o ne tai, kas verčia susimąstyti, palinkom į smaguariavimą - puotavimą. Vienas mano kaimynas yra pasakęs, kad jis

DIDYSIS KONCERTAS CHICAGOJE

Vytautas Nakas

Sausio 30 d. Jaunimo Centre Chicagoje įvyko Didysis koncertas, kurio pelnas buvo skiriamas naujam fortepionui pirkti. Meninę programos dalį atliko eilė lietuvių publikai gerai pažįstamų muzikų: solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras, kuriems akompanavo A. Kučionas, ir du svečiai: smuikininkė Elena Kuprevičiūtė ir pianistas Andrius Kuprevičius. Programa pasižymėjo labiau veiksmu, negu muzikinio lygio vientisumu.

Norvegas kompozitorius Griegas yra parašęs tris sonatas smuikui ir fortepionui, kurių trečią-paskutinę, Sonatą C-min, atliko Kuprevičiūtė ir Kuprevičius. Ši sonata, būdinga vėliasiui romantizmui, pasižymi savo pulsuojančiu nerimu pirmoje ir trečiojoje dalyje, o taip pat ir gyvu lyriškumu antroje dalyje. Solistai daugelį šio veikalo vietų išpildė per lėtą tempą ir neišryškino kontrastų, nesukūrė tikros įtampos. Smuikininkės Kuprevičiūtės išpildyme trūko ugningumo ir ryškumo. Sonatos antroje dalyje smuikininkė parodė gražų dainuojantį toną (cantilena) ir plaukiantį legato, bet ir čia trūko gyvumo. Sonatos "pizzicato" dalis solistė atliko nelabai aiškiai ir ne pilnai skambančiu tonu.

Publika bereikalingai plojo tarp šios sonatos trijų dalių, tokiu būdu nutraukdama muzikos vientisumą ir tęstinumą. Pavėlavusieji taip pat buvo sodinami koncertui prasidėjus, neleidami kitiems susikonscentruoti ir klausyti muzikos. Nei plovimų tarpe muzikos dalių, nei sodinimo pavėlavusiųjų nepasitaiko amerikiečių ruošiamuose koncertuose.

Antroje programos dalyje smuikininkė Kuprevičiūtė, paskutinę minutę pakeitusi du programos numerius, grojo Lopera.

vis daugiau ir daugiau yra linkęs manyti, jog nemaža lietuvių lėbauja, kaip romėnai prieš savo imperijos galą.

L. Eimantas

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinos rašymo puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos rašymo puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėlė ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkursko skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar nemelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nė viena jų pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė

V. Maželio nuotrauka

Šinę ir Polo iš ispanų kompozitoriaus Manuel de Fallas "Septynių Populiarių Ispaniškų Dainų." Liaudiškas šių dainų charakteris geriausiai perduodamas balsu, o ne labiau rafinuotu smuiko garsu Kochanskio transkripcijoje. Šiame išpildyme Lopšinės švelnumas ir Polo čigoniškas aistringumas nesužibėjo ispanų liaudies muzikos spalvomis.

Solistė dar pagrojo Gaidelio "Vėpėją" ir Novaček "Perpetuum mobile." Pastarasis veiklas parodė smuikininkės techniškus laimėjimus, bet nepaliko gilesnio įspūdžio. Bisiui smuikininkė atliko Kreislerio Rondino Beethoveno tema.

Pianistas Andrius Kuprevičius sėkmingai atliko labai įdomų naują (1965-ųjų metų) J. Švedo kūrinį "Sonata breve." Ši trumpa trijų dalių sonata įdomi tiek savo atonaline harmonija, tiek ekspresine galia. "Sonata breve", kartu su ankščiau lietuvių koncertuose girdėtais Švedo veikalais, liūdi, kad jis yra vienas talentingiausių ir daug žadančių lietuvių kompozitorių.

Dėl blogo programos sustatymo, romantiškas Chopino "Rondo" sekęs stipriai modernišką Švedo kūrinį, nuskambėjo gerokai blankiau, negu jis būtų buvęs girdimas kitaip sustačius programą.

Pianistas Kuprevičius užbaigė programą įspūdingai paskambindamas Ravelio "Toccata." Bisiui jis atliko kito prancūzų impresionisto Debussy visai skirtingos nuotaikos veikalą.

Pirmoje dalyje pasirodžiusi solistė Dana Stankaitytė išpildė vieną Banaičio dainą ir Izoldos "Liebestod" iš Wagnerio muzikinės dramos "Tristan und Isolde". Dainininkės balsas yra įgavęs nepageidaujamo "tremolo" ir ji dainuoja be pakankamos atramos. Solistės aukštosios gaidoms trūksta laisvumo. Wagnerio "Liebestod" įgauna pilną efektą tik tada, kada šis veiklas atliekamas su simfoniniu orkestru. Tai nėra paprastos operos arija, kurioje akompaniatorius tikrai palydi solistą. Wagneryje orkestras yra tiek pat svarbus kiek dainininkas, o dažnai net svarbesnis. Vienas fortepionas niekad negali atstoti pilno Wagnerinio orkestro. Todėl šiame išpildyme pusiausvyra tarp balso ir akompaniamento buvo prasta, teikiant absoliučią pirmenybę balsui -- tai ko Wagneris niekad nepageidavo. Nors solistė parodė gerą vokišką dikciją ir pakankamai didelį balsą, techniškai balso netobulumai ir stokia pusiausvyros tarp dainininkės ir pianisto nesudarė pilno veikalo darnumo.

Solistas Stasys Baras Barauskas pasirodė antroje programos dalyje, padainuodamas dvi lietuviškas dainas -- vieną Banaičio, o kitą Jakubėno. Jakubėno "Mano deimantai" parašyta solistui Barui ir išpildyta pirmą kartą šiame koncerte. Abiejose dainose, kaip ir arijoje "Cielo e mar" iš Ponchielli operos "La Gioconda" dainininkas parodė ne tik pilną, patrauklų balsą, bet ir žymius interpretacinius gabumus. Šitas eilėraščių teksto pajautimas ypatingai išryškino abi lietuviškas dainas. Deja, solistas turi palinkimą retkarčiais detonuoti, ir ne visos jo aukštos gaidos vienodai maloniai skamba. Bisiui dainininkas lietuviškai padainavo ariją "Vesti la giubba" iš Leoncavallo "I Pagliacci." Daugelio manymu Canio vaidmuo šioje operoje -- tai Baro geriau-

sia rolė iki šiol atlikta lietuvių operoje. Ir šį kartą jis puikiai padainavo šią ariją, kuri buvo ir paties Caruso žymiausia arija. Solistui Barui, kaip ir solistei Stankaitytei, akompanavo A. Kučionas.

Koncertas pasižymėjo tuo, kad po ilgo laiko buvo išpildomas Wagneris Chicagos lietuvių koncerte, o taip pat ir nauji lietuvių kompozitorių veikalai. Koncerto dėka Jaunimo Centras įsigijo puikų koncertinį fortepioną.

Linkėjimai Jaunimo Kongresui

• **A. Grišonas**, Lietuvos Charge d'Affaires a. i. Urugvajuje ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Garbės Komiteto narys, rašo: Dėkodamas už pakvietimą į PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO GARBES KOMITETĄ, labai nuoširdžiai priimu Jūsų kvietimą, teikiantį man daug garbės ir malonumo.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo šūkis: "Mūsų, jėgos mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei", reikia tikėtis ir linkėti, ras šiltą atgarsį lietuvių išeivių jaunimo širdyse bei valiose ir rengiamas Kongresas bus tikrai sėkmingas darbas ir vaisiais taip pat Lietuvos laisvinimo žygiuose.

• **Inž. Vladas Venckus**, Venecuelos LB Pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Garbės Komiteto narys, rašo: Sirdingiausiai dėkoju už man suteiktą garbę įteikti į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Garbės Komitetą. Sudarydamas naująją Venecuelos Lietuvių B-nės Centro Valdyba artinantis Jaunimo Metams, kaip tik iš vienuolikos narių pakvie-

čiau šešis jaunosios kartos atstovus, keturi iš jų yra baigę įvairius Venecuelos Universitetus, apgynę atitinkamas disertacijas ir pelnytai turi Dr. laipsnius.

Šis Centro Valdybos sudarymo būdas pas mus yra naujas, bet tuomi tikimasi pasiekti gyvesnes veiklos ir duoti daugiau galimybių pasireikšti jaunosios kartos atstovams lietuviškoje veikloje; o ypač artinantis Jaunimo Metams ir Jų pasaulinio masto šventei -- laisvojo pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui JAV.

Būkite tikri, kad Venecuelos lietuvių jaunimo atstovai Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese tikrai dalyvaus.

• **Leonardas Šimutis**, Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje pirmininkas ir Amerikos Lietuvių Tarybos garbės pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Garbės Komiteto narys, rašo:

Labai ačiū už kvietimą dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso komite. Kvietimą mielai priimu. Ta pačia programa noriu sveikinti PLB vadovybę už iniciatyvą ir dedamas pastangas suorganizuoti Jaunimo kongresą ir taip pat Jaunimo metus. Esu tikras, kad tiek kongresas, tiek visų metų mūsų jaunimo programa praeis sėkmingai ir lietuvių jaunima dar labiau įsamonins, kad jis turi būti paruoštyje perimti Lietuvos išlaisvinimo, lietuviškosios kultūros puoselėjimo ir lietuvių išlaikymo atsakomybės ir darbų našta.

Geriausio sveikinimai ir nuoširdžiausi linkėjimai.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

* **LAIŠKAI LIETUVIAMS**; Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas sausio mėn. (1 nr.) pasirodė pakeistu Alg. Kurausko viršeliu. Turinyje dominuoja religinės ir moralinės temos, tačiau nestinga medžiagos aktualioms jaunimo klausimams, auklėjimui, šeimoms problemoms. Plati ir įvairi mūsų kultūrinio gyvenimo apžvalga.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS, sausio mėn. 1 nr. Vyr. redaktorius dr. St. Biežis, ats. red. dr. M. Budrienė. Biuletenis gyvai redaguojamas ir straipsniais bei informacijomis gausus bei patrauklus. Tai nenuobodus pasiskaityti ir ne gydytojų profesijų žmonėms. Prenumeratos kaina 4 dol. metams. Užsisakyti galima rašant administratoriui šiuo adresu: Irena Makšutienė, 8743 Mobile Ave., Oak Lawn, Illinois 60453.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

PADĖKA UŽ PADĖKĄ

Nereikia nei garsų stiprintuvo, nei padidinamojo stiklo, kad atidžiau perskaitytų V. Sidzikausko ataskaitinį pranešimą apie 1965 m. Vliko darbus ir visą atmosferą aplinkui, nesidarytum įspūdžio -- truputį lūdnio ir žymiai daugiau neraminančio.

Vis dėlto seimas buvo Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Šnekėta ir Lietuvos išlaisvinimo sampratos elementariai šikinta paties vyriausiojo pirmo ninko. Kalbėta nuoširdžiai ir stengtas nemeluoti (bent ko mažiausiai...) Išminėta viskas, kas tik skambėtų kiek naudingai lietuviškam reikalui, ligi smulkmenėlių, ligi pačio mažiausio tekinėlio ašelių. Ir vis dėlto balanso vaizdas pasiūtiškai nedžiuginantis vyriausiajam, be galo lietas vadovaujančiam politikos organui, anot Stravinsko, "reiškia čiam ir vykdančiam mūsų pavergtosios tautos politinę mintį".

Būta ir nutylėjimų... Pavyzdžiui, visiškai neužsiminta, kad ir pereitais metais JAV Kongrese buvo iškilmingai atžymėta Lietuvos Nepriklausomybės Diena, kur eilė kongresmanų ir senatorių pasakė puikių kalbų apie Lietuvą ir jos laisvės troškimą ar bent savo prakalbą įteikė atspausdinti Kongreso Rekorderiui, bet gal pirminkais tai užmiršo pabrėžti, nes tos puikios turinio prakalbos dabar ten kasmet pakartojamos? Daug mažiau atrodo pateisinamas dar vienas nutylėjimas...

Ryškiausias ir dinamiškiausias praėjusių metų įvykis -- Lietuvo Nepriklausomybei Atstatyti Komiteto gana gambiai suteiktas lapkričio "žygis" (tegu dar toli gražu ne nepriklausomybei atstatyti, bet nors jos reikalingumui ryškiau kitiems priminti), atliktas jaunosios lietuvių kartos veikėjų, -- pirminko prakalboje nei žodeliu nepaminėtas, tik bendrojoje rezoliucijoje užuolankom primintas, kaip kėlęs Vliko "džiaugimąsi lietuvių jaunimo įnašu", visai nutylint net to sambo ir akcijos vardą.

Taip nebrolėška, nelojalu, gal net kaž kokia atavistinė senųjų laikų "konkurento" Vliko baimė! Tiesioginių, vadovaujančių ir apčiuopiamai konstruktyvių praėjusių metų Vliko darbų ir žygių iš pirminko pranešimų beveik visai nematyti. Kas buvo daroma ir darėsi, tai vis iš kitų šaltinių ir kitų veiksmų.

Čia štai daug svėrė Los Angeles Rezoliucijų Komiteto akcija, o tenai Amerikos Jungtinių Baltyčių Komitetas, Čia Pavergtųjų Europos Tautų Seimas, o ten Baltijos Valstybių Laisvės Taryba. Čia veikė Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga, o ten prie Laisvės Varpo Philadelphiaje amerikiečiai šventė Laisvės dieną, prisimindami ir mūsų nelaimės. Čia JAV Valstybės Sekretorius padarė pareikšimą Vasario 16 proga, o vėliau Prezidentas pagal veikiančią įstatymą ten paskelbė Pavergtųjų Tautų Savaitę. Anava, ten vėl Vokietijos vicekancleris šį tą pasakė...

Trūksta dar tik Lietuvos Laisvės Komiteto, amerikiečių Free Europe Komiteto padalinio, kuriam dabartinis Vliko pirminkas amžinai priminkavo, kuris lietuvių ausiai jo paties taip maloniai buvo pakrikštytas ir ilgai siekėsi be realaus ir legalaus pagrindo vaidinti reikšmingą, net

savarankišką "lietuvišką veiksmą".

Bet jo, tyliai dabar besiliusinčio lavoninės pensijoje, nepaminėjus, vistiek atrodo, kad ir vėl turime daug kitokių tautinių ir tarptautinių veiksmų, komitetų ir tarybų. Vlikui stačiai nebėra geresnių progų mūsų tautos valią vykdyti, nebėra energijos ir laiko valdyti, o tenka tik, kaip parlamentiniuose režimuose įprasta, ceremoniškai prezidentauti, išdavinėti medalius ir pareikšti padėkas.

Čia jis nešykštus ir jau nė vienam nebepagali gero žodžio. Nenuostabu, kad Eltos paskelbtose pastarojo Vliko seimo nutarimuose kone visų "nutarimų" pusė ir užima padėkos bei teigiamų įvertinimų: lietuvių jaunimui, L. Valiuko komitetui, Liet. Enciklopedijos leidyklai, Lietuvos Diplomatinei Tarybai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ir jos padaliniai, Amerikos Lietuvių Tarybai, Tautos Fondo Valdybai, Tautos Fondo Atstovybei Kanadoje, visiems lietuvių laikraščiams ir radijo programų redaktoriams bei vedėjams, o taipgi net ir saupatiems: Vliko Tarybai, Vliko Valdybai ir jos bendradarbiais...

Pagaliau, šį kartą ir aš jaučiuosi sulaukęs specialios Vliko padėkos, nes savo nutarimuose jis dėkoja ne tik visiems lietuvių laikraščiams bendradarbiais, bet ir "visai lietuvių visuomenei -- už dalyvavimą Lietuvos laisvės kovoje ir už jos rėmimą lėšomis".

Ačiū, ačiū, labai ačiū. Tikrai, ta eilinė visa visuomenė, ir aš iš jos tarpo, turbūt laisvės kovoje ir nedalyvaudame, jeigu Vlikas mūsų nebepakviestų ir kasmet už tai gražiai nepadėkotų atskiru seimo nutarimu. Tik kai dėl manęs, tai jau per daug išgražinta ir nuopelnai gerokai perdėti. Lėšomis nekažinkie išgaliu -- doleris ar penkis, labai retai dešimkė, tai mano jau kone rekordinės aukos. Tačiau šiaip jau savitgaliais vis stengiuosi dalyvauti politinio ir dvasinio lietuvių tautos išlaisvinimo sampratoje, šen žodžiu, ten raštu ir taip beveik su visais savo laisvalaikiais.

Bet, -- o čia ir yra tas per daug suskambintis, išgražintas ir todėl labai nebetikras Vliko padėkos momentas: -- aš tik rašau, bet nekovoju. Nors ir suakmenėjusi mano sąžinė, bet plyštų iš gėdos, jeigu tokią padėką už kovojimą, kokia Vliko reiškia visai Amerikos lietuvių visuomenei, galėtų išgirsti tie, kurie tikrai kovojo ir daugelis tūkstančių žuvo už "dalyvavimą Lietuvos laisvės kovoje".

Su manim, deja, buvo ir tebėra truputį kitaip. Maždaug labai panašiai, kaip viename savo eilėraštyje kartą be laurų ir hiperbolių pasisakė man brangus parapijietis iš Gikonų, poetas Henrikas Radauskas: --

Aš nestatau namų, aš nevedu tautos, aš sėdžiu po šakom akacijos baltos...

Ir skamba medyje melodija tyli, o aš klausausi jos ir užrašau smėly...

Lyg norėdamas atsverti praėjusių metų Vliko konkrečių darbų bei galimų įvykdyti sumanymų apžvalgą lietuvių, pirminkas savo prakalbos pabaigoje paskyrė dėmesio tikrai vertingam ir reikalingam užmojui, -- jis pamėgino dar kartą penkais pagrindiniais punktais išdėstyti teorinę Vliko veiklos ir paskirties programą.

Tatai jis pavadino "Lietuvos išlaisvinimo sampratos elementais". Pavadinimas gražus, beveik lietuviškas. Jeigu elementai dar tebėra, tai vietoj koncepcijos atsirado samprata. Nors tai skamba mažiau harvardiškai ir nors samprata gal tobula nei reikšia koncepcijos sąvokos visumos, tačiau šiaip ar taip samprata yra suprantamesnė visiems eiliniams Lietuvos laisvės kovos dalyviams.

Bet pernykščių metų balanso lietuvių tos žilos naujienos vistiek nepareibina. Ne vienam iš mūsų dėl to yra mįslė ir kyla rūpestis: kodėl taip? Kur atsiradė mūsų visuomenė ir mūsų politinės partijos, "tautos politinės minties reiškesijos ir vykdytojos"? Kas atsitiko, kur sustojo mūsų ankstyvesnė ryžtingumai, ir kodėl sustojo? Kas daryti, kad atgimtų aktyvumas?

Kad pasauliniui, arba "globalinui" mastui Vlikui nesiseka, nes neįmanoma kas daug apčiuopiamo gynyboje politikoj padaryti, kai bendroji Vakarių strategija komunistinės imperijos atžvilgiu "nieko gera mums nežada", tai yra suprantama ir paaiškinama. Bet kodėl tas stingimas savo paties potencialo, kadaise tokio aršaus, akivaizdoje?

Anksčiau, veik per dešimtmetį buvo aiškinama, kad jei negalima atlikti tiek, kiek būtų galima ir dorai reikėtų, tai kad mūsų vienybė suardyta, mes susiskaldę, kelios grupės Vliką apleidusios, kiekvienas traukia gūbės, vėžio ir lydyto giesmę. Bet užpernykščių metų pabaigoje viskas pasitaisė, Vlikui pasisekė iš naujo "apsijungti", jo grupių skaičius pakilo ligi niekad neturėtos penkiolikos. Taigi, beveik padvigubėjo, palyginus, kiek grupių jame buvo Lietuvoje 1944 m. Tada rodytu ne tik labai išplėstą vienybę, bet ir trąšų lietuvių politinės minties šakotumą. Ir vistiek nė iš vietos!

Matyt, pas mus prisigaminio jau per daug trąšų. Mes, savitgaliai daržininkai ir gėlininkai, puikiai žinom, kad su trąšomis ir vandeniu reikia saiko ir drenavimo. Jei kokią gėlę per daug pritręši ir per daug vandens priliesi, tai ji ims žusti, vysti, sirguliuoti ir nugaiš.

Dėl tos ir daugelio kitų priežasčių aš, pavz., nebuvau šalininkas, kad "mano grupė", Lietuvių Rezistencinė Santarvė, stoit nauju nariu į Vliką, kur ji niekad anksčiau jo trąša dar nebuvo ir iš Vliko susilaukdavo beveik visada, ypač prel. M. Krupavičiaus laikais, tik pasmerkimų ir net apkalbinimų baisiais ar kiek mažiau baisiais žalingais kėsais.

Deja, mūsų Centro Komitetas nutarė "apsijungti", ir man lig

šiol nepasisekė net to akto kritikos ir protesto paskelbti per savo partijos biuletėnį, gi kitur nenorėjau. Ką darysi, daugumai demokratijoje reikia nusileisti ir, sukrapščius paskutinius žmogaus ir piliečio pareigų likučius, net stengtis jai padėti.

Taigi, ir vėl susidomėjau Vliko pirmininkų prakalbomis, seimo nutarimais ir Lietuvos išlaisvinimo sampratos elementais. Su tikslu ne griauti, bet statyti, ne kenkti, o padėti, kiek vienšiam laisvės "kovotojui" įmanoma. Žodžiu, anot J. Bačiūno ir kitų dar senesnių filosofų -- daugiau paistyti, kas mus jungia, o ne skiria.

Todėl prašyčiau nesikarščiuoti ir porą trejetą kartų leisti smėlyje užrašyti tautinės akacijos melodiją apie mūsų jungiklius ir tuos sampratos elementus, kurie mus dar skiria, bet kuriuos gal būtų galima pašalinti išsiaiškinimu ir kompromiso susitarimu. Tegū ir ant smėlio, bet kad pėdos liktų, -- kaip M. Krupavičiaus išrišta a. a. Salomėja sakydavo...

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DETROIT

VASARIO 16
MINĖJIMAS

Detroitė minėjimas įvyks vasario 13-tą, sekmadienį, 3 val. po pietų, Cobo Hall. Pagrindiniai kalbėtojai bus buvęs Michigano gub. G. Mennen Williams ir Lietuvos žurnalo redaktorius Tomas Remeikis. Dainuos šv. Antano lietuvių parapijos choras vadovaujamas muz. A. Mateikos. Gubernatorius George Romney ir Detroito burmistras Jerome Cavanagh paskelbė Vasario 16-tąją "Lithuanian Independence Day" ir delegacijos aplankys juos proklamacijų pasirašymams. Lietuvos trispalvės pakėlimas prie miesto rotušės (City County Building) įvyks sekmadienį, vas. 13 d., 9:30 val. ryto. Nuleidimas tuojau po minėjimo apie 5 val. vakare. Negalintieji minėjime dalyvauti prašomi siųsti savo aukas: D.L.O.C., 15756 Lesure, Detroit, Michigan 48227.

MINĖJIMAS
MOKINIAMS

"Aušros" lituanistinė šeštadieninė mokykla Detroitė jau dabar gyvena Vasario 16-tosios nuotairom ir pasirodė iškilmingai minėjimui, kuris įvyks šį šeštadienį vasario 12 d. 12 val. Lietuvių namuose.

Nepriklausomybės atkūrimo 48 metų sukaktį mokyklos šeima minės kartu: tėvai, mokytojai ir visi mokiniai. Minėjime dalyvaus visų skyrių mokiniai su savo meline programa. Vyrėnių skyrių mokiniai išpildys momentui pritaikytą montažą. Taip pat pasirodys mokyklos choras ir tautinių šokių grupė. Minėjimas baigsis pirmą valandą, taigi mokiniai bus paleisti namo

FEMALE WANTED HELP

INSPECTORS

Also light bench work. Modern plant. Very pleasant surroundings. Call or apply in person.

BALO PRECISION
PARTS INC.

530 COMMERCE ST.
FRANKLIN LAKES, N. J.
337-6116

(15-17)

kaip po penkių pamokų kiekvieną šeštadienį. Tėvam žinotina, kad mokiniai iš šv. Kazimiero mokyklos nueis ir pėsti į Lietuvių namus, tačiau mokinius iš šv. Antano mokyklos reikia talkininkauti nuvežti į Lietuvių namus, tėvai prašomi nevėluoti ir lygiai dvyliką valandą paimti mokinius į minėjimą. Po minėjimo visi savo vaikus pasiimsite namo iš Lietuvių namų.

(mv)

STUDENTAMS

Vasario 19, šeštadienį, 8 v. v. Detroito Lietuvių namuose įvyks studentų šokių "Sirdukas-A-Go-Go". Bus geras orkestras ir daug "Go-Go Girls". Įėjimas \$1.50 asmeniui. Visas pelnas skiriamas Jaunimo Kongresui.

MALE HELP WANTED

WANTED
JOURNEYMEN
DIE LEADERS

DIE MAKER BENCH HANDS
NIGHT SHIFT

DIE MAKER BENCH HANDS
DAY SHIFT

63 hour week. Fringe benefits.

UNIVERSAL DIE &
MFG. CO.

1421 E. 10 Mile
Madison Heights, Mich.

(15-21)

—SPINNERS—
EXPERIENCED ON
WOOLEN FRAMES

for 2nd shift. Steady year round work, top rates, many liberal company benefits pleasant working conditions for experienced woolen frame spinners who are interested in working steady. Only a short ride on the new Expressway.

ALSO
TRAINEES

Call collect to arrange on interview—
AREA—401-725-2922.

FAIRLAWN WOOL
SPINNING CO

603 Mineral Springs Ave.,
Pawtucket, R. I.

(15-16)

PUNCH
PRESS

OPERATORS

on metal stampings.

A. F. MURPHY

DIE & MACHINE CO.

430 Hancock Street
North Quincy, Mass.
Tel. 471-9555

(15-16)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS and set-up men, at least 10 years experience, day of night shift, overtime, excellent working conditions and all fringe benefits.

INTERNATIONAL SCREW
MACHINE CORP.

16 DELANCY ST., NEWARK, N. J.
MA 3-4010

(15-18)

JOURNEYMEN
MACHINISTS NEEDED
IN CALIFORNIA, U.S.A.

EIMAC, a widely diversified electronics manufacturer, has immediate openings for journeymen machinists. All openings are for swing shift (4 p.m. to 12 a.m.). EXPERIENCE in making precision parts and components to close tolerances is required. EIMAC is located in San Carlos, California, half-an-hour's drive south of San Francisco, in an ideal climate and environment. Pay rates and fringe benefits are excellent. IF YOU'RE INTERESTED, please send a detailed resume of your education and job history. Please include your address and telephone number. Mail it to:

MR. ED LAUDER
EIMAC

DIVISION OF VARIAN
301 Industrial Way
SAN CARLOS, CALIFORNIA, U.S.A.
An Equal Opportunity Employer

MALE & FEMALE

FACTORY HELP

GROW WITH PHALO

Phalo, a major wire & cable supplier of the fast growing computer industry is expanding. We have openings on all shifts. Experience is no requirement as we will train you in the skills necessary for this dynamic industry.

Majority of female openings are at our Worcester Plant at 28 Grafton St., while the male openings exist at the Shrewsbury Plant.

We invite you personally.

To come in & discuss these opportunities.

PHALO CORPORATION

(SUB OF TRANSITRON ELEC. CORP.)

Shrewsbury, Mass. — VI.4-4021 —

An Equal Opportunity Employer

(13-15)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. German VSOP Brandy 5th — 4.98
2. Krupnikas — Honey punch 5th — 3.69
3. Napoleon Imp. French Brandy 5th — 3.35
4. Cream De Banana Liqueur 5th — 3.19
5. Chianti Imp. Wine Full Q. — 0.98

6. Imp. German Wines (May Wine, Liebfm.) 5th — 0.98
7. Imp. German Zeller Schwarze Katz 5th — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštu.

• Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Clevelando skyriaus ruošiamas tradicinis Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas skyriaus nariams, jų šeimoms, neolituams ir jų kviestiems svečiams ruošiamas vasario 12 d., 7 val. vak. Čiurlionio Ansamblio Namuose.

Į minėjimą atskiri kvietimai nebus siunčiami. Kitų lietuviškų organizacijų nariai ir jų šeimos mielai kviečiami atsilankyti ir susipažinti su filmu apie prez. Ant. Smetonos gyvenimą JAV.

• Vasario 16 minėjime, kurį rengia ALT Clevelando skyrius vasario 13 d., 4 v. p. p. Naujosios parapijos salėje, pagrindiniais kalbėtojais bus prof. kun. Leo Schumacher ir Ingrida Stasaitė-Bublienė.

Meninę programą išpildys sol. J. Krištolaitytė-Daugėlienė, pianistė B. Smetonienė ir šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupė.

• Garsusis Al Sirat Grotto Cirkas viešės Clevelande, Public Hall, nuo vasario 17 iki 27 d.

Vakarinį spektaklį pradžia 8 val. vak.

Dviejų sekmadiečių spektaklių pradžia 2:30 v. p. p. Abiejų spektaklių pelnas skiriamas labdarai — American Cancer Society ir Cerebral Palsy fondui.

Cirko programoje sukoncentruoti įžymiausi talentai, žvėrių dresiruotojai ir kt.

MILK MAN

home delivery route. Open for qualified applicant. Experience not required. Married, not over 40. Fringe benefits, good working conditions. Call daily—9 a.m. to 4 p.m. except saturday. 641-8777

(15-16)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS TRADICINIS MINĖJIMAS

IVYKS VASARIO 12 D., ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK.

Čiurlionio Ansamblio Namuose.

Programoje: filmas iš prezidento A. Smetonos gyvenimo Amerikoje ir laidotuvių iškilmės.

Į minėjimą kviečiami ALT S-gos Clevelando skyriaus nariai su šeimomis, Korp! Neo-Lithuania nariai ir jų kviesti svečiai.

Po programos — bendros vaišės.

Ruošia ALT S-gos Clevelando Skyrius

• Edvardas Karnėnas pildo pajamų mokesčių grąžinimo pareiškimus (Income Tax Return). Reikalui esant, vyksta ir į namus. Šaukti telefonu 371-4732. (Sk.)

SIRDIES PRIEPUOLIAI

Tu gali pramatyti savo širdies priepuolį ir jo išvengti.

Tokio vardo knyga jau atspausdinta. Joje rasite, kad kiekvienas suaugęs asmuo dabar gali susekti iš anksto bet kurį polinkį į koronarinę širdies ligą ir imtis paprastų žygių jai išvengti. Tokio polinkio susekimas gali būti jūsų gyvenimo didžiausiu sprendimu.

Knygos kaina 5 dol. 75 c.

Knyga gaunama pas leidėją — Mr. B. Gražulis, 2546 Lorain Ave., Cleveland, Ohio 44113 — arba pas platintojus (ir Dirvoje).

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

• Sąžiningiausia patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

MECHANIC

Experience in general factory maintenance. Pine fitting, machine repair etc. Must be able to read blueprints. See Mr. Kannis at

NYLONCE CORP.

1294 W. 70th St.
Cleveland, Ohio (9-15)

MAINTENANCE MECHANIC

1st class experience in electrical & mechanical maintenance. GOOD PAY AND FRINGES. STEADY EMPLOYMENT.

HOUGH BAKERIES, INC.
Call MR. HORVIC — 795-0600 (15-17)

MACHINISTS

Able to set up and operate and work from blueprints on

TURRET LATHE
MILLING MACHINES
VERTICAL
BORING MILLS
ABLE TO WORK ANY SHIFT.

FITTERS ASSEMBLERS (STRUCTURAL)

Must be experienced in heavy structural parts and have ability to assemble from structural blueprints.

LAYOUT MEN

Experienced in structural layout.

Bartlett-Snow-Pacific

6200 HARVARD AVE.
An Equal Opportunity Employer (15-16)

AUTOMATIC
STOCK FEEDER
AND HELPER
Brown & Sharpe #2
EXPERIENCED
APPLY IN PERSON
AIRMATIC
VALVE INC.

7313 Associate Ave.
Cleveland, Ohio 44109 (15-16)

SET UP MEN

Punch Press and power brakes. Must read blueprints, set up and operate. New plant. No layoffs, benefits.

BUD RADIO, INC.

4605 EAST 355 St.,
WILLOUGHBY, OHIO (16-18)

NEUŽMIRŠKIT
LAIKU
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BILIETAI JAU PARDUODAMI
VASARIO 17 IKI 27 D.

“The Circus With a Purpose”

atrakcija

THE GREAT WALLENDAS
BAUDY'S SIBERIAN TIGERS

ir 16 naujų numerių!

JAU GALITE PASIRINKTI BILIETUS

PUBLIC MUSIC HALL BOX OFFICE
E. 6th St. and St. Clair — 11:00 a.m. to 7:00 p.m.
Parking Permitted for 15 Minutes
and RICHMAN'S — 736 EUCLID AVE.

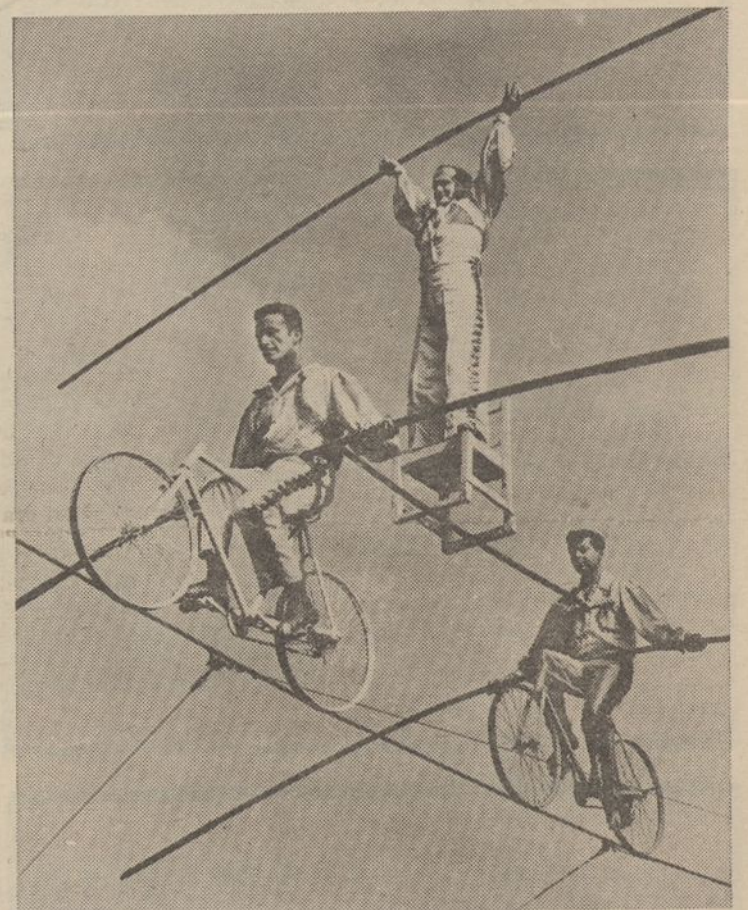
Vakaraus programos pradžia 8 val.

WEEKDAYS: Feb. 17, 21, 22, 23 and 24
\$3.00 \$2.50 \$2.00 \$1.50
Fridays-Saturdays: Feb. 18, 19, 25, 26
\$3.50 \$3.00 \$2.50 \$2.00 and \$1.50

Papildomi spektakliai

Weekdays at 2:00 P.M. Saturdays at 2:30 P.M. Sundays at 2:00 P.M.

WEEKDAYS: Wednesday, February 23 and Friday, February 25
\$2.00 and \$1.50
SATURDAYS, SUNDAYS: Feb. 19, 20, 26 and 27
WASHINGTON'S BIRTHDAY, Tuesday, February 22
\$3.50 \$3.00 \$2.50 \$2.00 and \$1.50
(Sunday matinees for the benefit of the American Cancer Society)

Garsusis Karl Valenda su savo grupe išpildys aukštos klasės akrobatinių aktų programą Grotto cirkui viešint Clevelande vasario 17-27 dienomis.

M A L E

Bridgeport Mill Hands
AND

Shaper Hands

Surface

Grinder Hands (6)

DAY SHIFT

JOURNEYMEN STATUS
OR EQUIVALENT

Langlois Corporation

12730 ARNOLD COR. GLENDALE
DETROIT 39, MICHIGAN (15-18)

- PLASTIC MOULD MAKERS
- IMPROVERS &
- BENCH HANDS
- MOULD DESIGNERS OR DRAFTSMEN with mould experience
- TOOL ROOM OPERATORS FOR BORING MILL
- JIG BORE
- RADIAL DRILL
- DECKEL
- UNIVERSAL GRINDER
- HYDROTEL AND
- KELLER

ACCURATE MOULD

COMPANY LIMITED
76 McCulloch Ave.
Rexdale, Ontario

Mr. Laine, Days, CH 7-5323

EVGS. 638-2943 (15-17)

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dirvos bendradarbių klubas Chicagoje**, vasario 12 d., šeštadienį, 3 val. vakaro šaukia Dirvos bendradarbių susirinkimą Adolfo Lietuvninko "Gintaro" svetainės apatinėje salėje, 2548 W. 69th St., Marquette Parke, Chicagoje, kur žurnalistas Vytautas Meškauskas padarys pranešimą ir vadovaus diskusijoms aktualiais spaudos klausimais, o ALTS centro vald. pirm. inž. Jonas Jurkūnas ir Vil-

ties vicepirmininkas inž. Kazys Pocius praneš apie pasitarimus Clevelande bei planus Dirvos ateičiai. Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami. Mūsų tautinės spaudos reikalais suinteresuoti nepraleiskite šios retos progos.

• **Spakenbergo (Vokietijoje) gimnazijos suvažiavimą** ruošiant š. m. rugsėjo 3 d. Toronte, kviečiami atsiiepti visi tos gimnazijos mokytojai ir moksleiviai

(ne vien abiturientai). Rašyti Tėvui Rafaeliui (Jonui) Šakaliui, Box 10, Toronto 3, Ont., Canada.

LIETUVIAI KARIAI VIETNAME ir kitose tolimose JAV kariuomenės bazėse, reikalingi sąlygų moralinės paramos. Amerikoniškai yra plačiai išvystę laiško rašymo akciją. Susidomėjimas tuo reikalu rodomas ir lietuvių tarpe. Būty naudinga, jei šeimos, kurių sūnūs ar broliai randasi tolimajame Vietname ar kitose bazėse, suteiktų Dirvai jų adresus. Tokiu būdu užsimegztų ryšys ir lietuviai kariai nesijautų vieniši ir užmiršti.

NEW YORK

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko skyrius ruošiasi iškilingai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę š. m. vasario 13 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p., Webster Hall, 11 Street, tarp 3 ir 4 Ave., New Yorke.

Pagrindiniu kalbėtoju bus VLIKo ir LLK pirmmininkas Vaclovas Sidzikauskas ir kongreso narė Edna Kelly.

Minėjimo programoje bus Lietuvos ir JAV himnai, kuriuos išpildys sol. L. Jodytė-Matews ir choras, vadovaujamas muz. V. Strolis. Invokaciją kalbės kun. Gureckas. Meninę dalį atliks vyrų choras, diriguojamas muz. J. Baltrušaičio ir kanklininkų būrelis, vadovaujamas T. Dzikiėnės. Scenos dekoravimu rūpinasi dr. M. Žukauskienė ir Lūšytė.

New Yorko ir jo apylinkių lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Minėjimui vadovauja adv. S. Bredes.

• **Lietuvos Nepriklausomybės Fondo** posėdis įvyko š. m. sausio 30 dieną, J. Valiukėno namuose, Bellerose, N. Y. Posėdyje aptarta eilė įvairių klausimų ir nutarta metinį LNF narių susirinkimą šaukti š. m. kovo 5 dieną, 6 val. vak., A. ir E. Jurgėlių namuose, Brooklyn, N. Y.

Dienotvarkėje numatoma: LNF valdybos pranešimai, diskusijos, naujos valdybos rinkimai ir kiti reikalai.

• **Dail. Aleksandro Kasiubienės** kūrinių paroda atidaryta š. m. sausio 25 d. ir tęsis iki vasario 12 dienos, 15 East 57 Street, New York, N. Y., Grippi & Waddell galerijoje.

• **Korp! Neo-Lithuania N. Y. padalinio** sueiga įvyks penktadienį, vasario 18 d., 8 val. vak. International Hotel patalpose (prie Kennedy areodromo — Van Wyck Expy.). Programoje: paskaita. Kviečiami dalyvauti visi filisteriai, korporantai su šeimomis ir svečiais. (15-16)

CHICAGO

• **Dr. P. Daužvardis**, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje tarš žodį vasario 13 dieną, 2 val. po pietų Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje, minint Lietuvos Nepriklausomybės 48-tą sukaktį.

• **Algimantui Mackui** dedikuotame vakare-akademijoje bus išpildyti nauji kompozitorių D. Lapinsko, J. Švedo, J. Gaidelio kūriniai, K. Ostrausko drama "Duobkasiai", žodį tars poetas A. Nyka-Nyliūnas. Be to, vakaro programa bus išleista nauja L. Sutemos poezijos knyga.

Vakaras-akademija įvyks vasario 26 d., 8 v. v. Jaunimo Centre Chicagoje. Bilie-

Iš dail. J. Rimšos parodos atidarymo Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, Nuotraukoje iš kairės: dail. J. Rimša, Bolivijos konsulas Alicia Flix de Tendler, J. Daužvardienė, Bolivijos konsulato pareigūnas ir Lietuvos generalinis konsulas dr. P. Daužvardis.

P. Petručio nuotrauka

tus jau galima įsigyti Mariniuose. Vakara rengia Santara-Sviesa.

• **LB Centro valdyba** skatina apylinkių valdybas rengti Vasario 16-tosios minėjimus ir rinkti aukas Lietuvos laisvinimo darbui remti.

• **Tautinių šokių ratelių vadovų kursas**, praėjusią vasarą baigė 16 kursantų ir 8 gavo lankymo pažymėjimus. Iš baigusiujų 12 aktyviai darbuojasi tautinių šokių srityje vadovaudami rateliams. Taip pat ir iš lankiusiujų kai kurie rateliams vadovauja arba padeda vadovams, o kiti dalyvauja šokėjų eilėse. Kursus organizavo LB Centro valdyba ir Tautinių Šokių Institutas.

PUTNAM

• **Jaunimo Metų programa** Putnamo skaučių Aušros draugovė ruošia Jaunimo Dieną vasario 20 d. Ši jaunimo — skautų diena prasidės su mišiomis ir draugovės vėliavos šventinimu. Po pietų bus iškilinga suėiga, įžodžiai, paskaita, ir meninė dalis, kurioje dalyvauja Aušrietės ir kitos vietovės. Vakare bus šokiai ir vaišės Aušros draugovės nuoširdžiai kviečia visus atsilankyti ir dalyvauti šioje Jaunimo Dienoje.

WATERBURY

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šiemet sukaktis Waterburyje bus minima vasario 13 dieną, 9 val. ryte prie miesto valdybos rūmų bus pakeliamas Lietuvos trispalvė vėliava, o 11:30 val. šv. Juozapo bažnyčioje iškilminga suma už Lietuvą. Minėjimo iškilmingas aktas prasidės 2:30 val. p. p. mokyklos didžiojoje salėje, programoje: iškilmingas atidarymas, meninė dalis, prakalbos ir rezoliucijų bei aukų priėmimas.

Kalbės Lietuvos gen. konsulas Vytautas Stašinskas iš New Yorko ir jaunimo atstovas kun. Antanas Saulaitis, S.J. iš Bostono, kurie šia proga pirmu kartu pristatomi waterburiečiams. Kongresmanas J. Monagan, naujasis miesto burmistras ir kiti žymūs asmenys taipgi pakviesti minėjimui atsilankyti.

Waterburio ALT valdyba, kasmet besirūpinanti šios šventės sklandžiu pravedimu, tvirtai tiki, kad ir šiemet mūsų tautiečiai skaitlingai minėsime atsilankys, nors ir kažin koks blogiausias oras būtų, ir meilė įrodymui savo mielai Tėvynei, bei jos atstatymui, nuoširdžiai pasireikš su atitinkama duokle. (ač)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Pietų saulė J. Rimšos tapyboje

J. Pautienius

Kaip Kasiulis Paryžiuje, Galdikas, Jonynas, Vaikšnoras ir Viesulas J. Amerikos Valstybės, taip Jonas Rimša pietų Amerikoje lietuvių kūrėjo vardą išskėlė į pirmąjį dailininkų aukštumą. Ta proga tenka sutikti su mielojo tapytojo A. Vaikšnorą teigimu, kad Rimša įtrikuotas į pirmąjį lietuvių dailininkų eilės.

Šiaurės krašto, Nuo Baltijos krantų kilęs menininkas nepaprastu veržlumu, darbu ir be abejo neginčytinu talentu sugebėjo savo drobėse įamžinti Bolivijos miškų paslaptis, kuriose slypėjo inkų ir indėnų tautų kultūra. Jo tapyba alsuoja nuostabių Amazonės krantų gyvenimu, pirmą kartą išvilkto į dienos šviesą. Jis, tas Baltijos krantų gyventojas, savo kūryba nustebino kitataučius, tad nenuostabu, kad J. Rimšos kūrinius nenoriai pietų Amerikos valstybės išleidžia užsienin.

Žaižaruoją šiltu saspalvių deriniais, lyg peršviesti pietų saulės spinduliu, traukia į save ne tik eilinių parodos žiūrovų ar meno mėgėjų, bet ir profesionalų dailininką verčia ilgėliau sustoti ir pasigrožėti retais tapybiniais darbais.

Tikėjus Čiurlionio galeriją, žiūrovą nustebina išrikiuoti originalūs, švieži, nematyti, sodrus darbai, kurie daugiau gal primena kokį pietų tapytoją ar šiaip pietų kraštuose sukurtus darbus, nei lietuvių dailininko. Jei kitose Čiurlionio galerijos parodose žiūrovas rasdavo dažniausia peizažus ir retai kompozicijas, tai dabar šioje parodoje dominuoja portretai, figūrinės kompozici-

jos ir peisažai, į kuriuos taip meistriškai įjungtos figūros, sudaro nedalomą vieningą meno kūrinį.

Kai kas daro iliuzijas, kad didžiojo prancūzų meistro Gauguino saspalviai randa atgarsio Rimšos tapyboje (mielasis A. Vaikšnoras, 1966 nr. 9), kiti tokį atgarsį mėgina rasti kito prancūzo dailininko spalviniuose sprendimuose. Tačiau tai tik pirminis įspūdis, nes Rimša turi neginčytinai savo veidą, vargu ar kokią kitą įtaką galima įžūrėti jo darbuose, nebent viename kitame, kur dailininkas priartėja prie kubistinių ar abstraktinių pradų. Šiaip daugumoje savo kūrinių tiek aliejinuose, tiek ir akvarelėse Rimša nesunkiai atpažystamas.

Kur ir kame slypi šio mūsų tapytojo jėga ir originalumas. Nagi dinamiškose kompozicijose, sodriuose spalviniuose deriniuose, meistrišku techniniu atlikimu — šviežia neužkankinta tapyba, kas pridūoda kiekvienam darbui tokių ypatybių, kurias turi didieji meistrai. Tenka sutikti su pasakymu, kad J. Rimša yra sodrių spalvų dailininkas ir moka jomis puikiai dainuoti. Jo tapybos atliktos taip paprastai, taip lengvai, bet kartu ir įtikinančiai, jose slypi didelė menininko jėga.

Nors šio dailininko akvarelės ir patrauklios, atliktos gerai, bet vis dėlto manyčiau, kad pirmenybę tektų atiduoti J. Rimšos aliejiniais darbams, kuriuose plačiau atsiskleidžia neginčytinas talentas, išryškėja stipresnė ekspresija.

Prie įspūdingiausių ir geriausių nusisekusių akvarelių tektų laikyti Nr. 5., trijų figūrų kompoziciją, kur dominuoja šiltas koloritas, nr. 19, peisažas, artėjantis abstraktą, savo konstruktyvia kompozicija ir spalvų kloritu išsiskiriantis iš kitų akvarelių, dar minėtinas ir nr. 26, mergaitės profilis. Įdomu, kad tapytojas J. Rimša naudoja akvarelės savą techniką, kuri skiriasi nuo tradicinės akvarelės. Uždėtas lakas ir tam tikras blizgesys jas daugiau priartina prie kitų technikų ir tuo nutolina nuo tradicinės akvarelės.

Iš aliejinės tapybos išskirtina didelė drobė — nr. 22, vaizduojanti tris indėnas, rausvas koloritas, šia dailininkas pademonstruoja visą savo jėgą, parododamas, kad moka ne tik gerai piešti, bet jaučia formą, spalvą, atseit žino gero kūrinio privalumus. Tai jau pasakytume, muziejaus sienų vertas darbas. Gal neblogesnis ir nr. 12, Mergaitė su gėle, savo paprastumu ir dekoratyvinių tonų suvedimu priklauso prie geriausių Rimšos aliejinės tapybos darbų. Kitas muziejinis darbas, vėl portretas nr. 20, vėl naujas tapybinis sprendimas, rodąs talentingo meistro teptuko pabraukimus.

Dail. Rimša eina savo pasirinktu nuosaikaus moderniojo meno keliu. Jis sakosi, vis ieško naujų sprendimų, ir kur susitęs, parodys netolima ateitis. O dabar, jam išvykstant į Tahiti salas, kur nemirštamasis Gauguinas atskleidė naujus meno pasaulius, linkėtina mūsų tautiečiui kūrybinės sekmės.

NEW BRITAIN

* NEW BRITAIN LIETUVIŲ TARYBOS SKYRIUS rengia 16 Vasario minėjimą vasario 20 d., Lietuvių tautiškaime name, 354 Park gatvėje.

Sekmadienį, vasario 20 d., 7 val. ir 11 val. bus mišios šv. Andriejaus bažnyčioje. Kalbės klebonas Gauranskas, kunigas Bitinas iš Middletown, Conn. ir kiti. Turėsime ir meninę programą, kurią paruošė muzikas Jonas Beinoris su Cicilijos choru, orkestru ir šeštadienio mokyklos jaunimo berniukų ir mergaičių grupe. Įėjimas nemokamai. Kviečia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

MALE HELP WANTED

BALTIMORE, MD.
WANTED AT ONCE
EXPERIENCED:—
MACHINISTS
TOOL-MAKERS
Good working conditions.
Liberal company benefits.
Please write or call
MR. BELTZER—
FINKEL OUTDOOR
PRODUCTS
141 Lanza Ave.,
Garfield, N. J.
201 — 772-7700
(13-19)